

15511

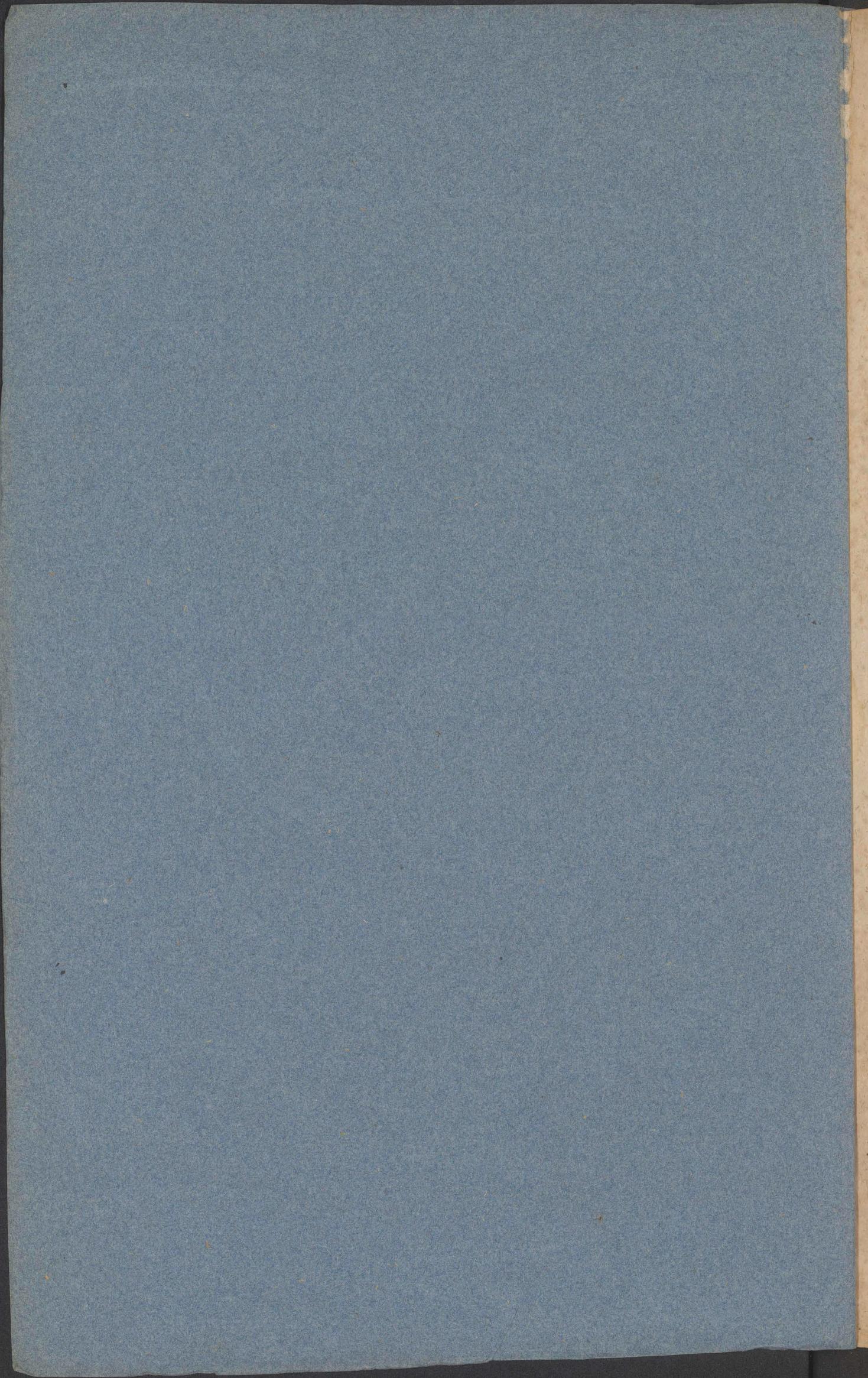
III Mag. St. Dr. P

halkom.

Poloniae.

3768 Brue.

Czartoryskiego Księcia Kazim. flor. i Troybistkaja Gnie-
znoenskiego z Rymanow. Universit donosowy o zo-
nie króla Michała i was sejmików i jejna kon-
wokacyjnego naznaczałacy.

Kážimierz Floryan Xiążę ná Klewaniu

Czártořyski, z Bozey láski, Biskup Kuiáwski y Pomorski,
Nominat Arcybiskup Gniezneński.

Wszem w obec y káždemu z osobná komu to wiedziec nalezy, osobliwie
láśnie Wielebnym, láśnie Wielmožnym, Wielmožnym Ich Mo-
ściom Pánom Senatorom Duchownym y Swieckim, Dignita-
rzom, Urzednikom, y wſjtkim Stanu Rycerskiego Obywatelom
Koronnym, y Wielkiego Księstwa Litewskiego M. M. Pánom,
Collegom y Braci, przy záleceniu sluzb y checi moich do wiado-
mości przywodze.

15371111
Nerchonna factorum vicissudo z ordinánsu Boskiego/ iako wshytkim
Monarchiom prospera & aduersa sporządzała; tak y Oyczynie naša
wciestkach zostaiaćq; niebespiegenstwach/ naglym y niespodzianym za-
sasowala sierocetwem/ kiedy ten Pan qui auferit spiritum Regum ter-
rae, zabraly powołal do siebie Króla Jego Mości MICHALA Pána
našego. Przypadek ten żałosny/ y caley Rzeczypospolitey okropna żałoba/ káždego
tey Oyczyny Obywatela cieszkim musi przerazić zalem. Zejednak z woli Bożej
w tak trudnym Rzeczypospolitey czasie/ to na nas przypadło sierocetwo/ przyidzie
sie do teyse woli Boskiej stosowac/ Oyczynu całość/ & publicam salutem Pánu
Bogu w opieke oddać, y onego pokornym vprahać sercem/ vt mittat auxilium ab
alto Nam zás pro solatio nic innego nie zostawa/ tylko dobrą pospolite pieczę/
ktorey nie godzi się w tym poważnym poniechać żalu/ ale nie vstepujac od zwyczaju
u dawnego/ capessere Rem publicam, vdac sie do zwyczajnych szródów/ y iako
nayskutecznicy osierocialej consulere Rzeczyposp: Czas Seymikom po Woies
wodztwach y Ziemiach vprzedzajacym Convokatia/ á potym y samey Convokaticej
náznaćyc. Ze tedy mnie Pan Bog náznaćyl to pierwse w tey Rzeczyposp. zásias-
dāc mieysce/ przychylając sie do Rady y zdania Ich Mościow Pánow Senatorow/
na oglos tak żałosney nowiny śmierci Króla Jego Mości do Warszawy zgromadzo-
nych/ powinności miejsa mego/ y dawnego zwyczaju/ do wiadomosci wshystkich
Stanow Koronnych/ y Wielkiej Ete: Lit: żałosna te donosze orbicatem, y śmierć
Króla Jego Mości Pána našego denuntio, ktorego Pan Bog z tego doczesneg jys-
cia/ na wieczny żywot powołal/ y przeniost/ we Lwowie dnia dziesiątego Miesiąca
Listopada/ między osma/ a dziewiątą przed południem/ y żeby to zescie z tego świata
ta Króla Jego Mości po Woiewodztwach Ziemiach Powiatach y Grodach wshyst-
kich ogłoszone bylo. Urzedow/ do których to nalezy/ żadam y vpominam. Idac
przytym za rāda y zdaniem/ tychże Ich Mościow Pánow Senatorow insistendo
Prawom y zwyczajom starodawnym. Seymikom po Woiewodztwach Ziemiach/
Powiatach/ tak w Koronie/ iako y w W. E. Lit. dzien 29 Miesiąca Grudnia/
w Roku 1673. náznaćam. Księstwu zás Oświęcimskiemu y Zatorskiemu y Ziemi
Haličkiew 19. Decembis. Woiewodztwo iednak Mazowieckie Seymiki swoje par-
ticularne/ na miejscach zwyczajnych w Ziemiach y Powiatach dnia Dziewiętnasteg
Grudnia w Roku 1673. odprawowac bedzie/ á Generalnemu w Warszawie na dzien
Osmi Miesiąca Stycznia w Roku przystym 1674. pospolu z Woiewodztwem Pod-
laskim náznaćam. Woiewodztwa y Ziemi Pruskie/ według zdania Ich Mościow
Pánow Woiewodów tamcznych Particularne Seymiki mieć beda/ á Generalnemu
Seymikowi/ tychże Ziemi Pruskich/ podług Alternaty dzien Piąty Miesiąca Styc-
znia Roku 1674. náznaćam w Malborku. Convokacya zás Generalna dzien 15.
Miesiąca Stycznia w Roku blisko następującym 1674. w Warszawie náznaćam/
y skladara. Na torg żeby Ich Mości Pánowie Senatorowie/ y Panowie Pos-

slowie, Woiewodzow / w Ziemi / wczesniej nadzien pierwsi prasciie ziesdzali milos
scia. Oyczyny obowiezui / gdyz wiele na tym calosci Dobra pospolitego nalezy /
aby ta Convokacya iako napredzey odprawiona byla / czas & modus przyfley
Elekcyey / aby byl naminowany w postanowiony. Na teze Convokacyey / wedlug
dawne zwyczaju / w przeszlych Kapitulow / rząd / bespieczenstwo / sposob pod taki czas
Interregni zachowania / w zatrzymania sprawiedliwosci swietey / kora jest caula
conseruativa Regnum, & Reputum publicarum, takze stanowienie Contraktow/
Zapisow gynienia / otwarcia i lezenia Liag Grodzkich naminowany / w postanowiony
bedzie. Granic tek Koronnych / iako w M. X. Lit: bespieczenstwo / Paska z Pany/
wz Panstwy Gasiiedzkiem / przez Poselstwa potwierdzone w zatrzymane / wcale pu-
blicz securitati, ze wskich stron / przylasce Bozey / a zgodney i spolney obradzie/
ma bydż prousum. Oraz coby na przyfley da P. Bog Elekcyey / za rada w zgodzi/
wskich Stanow oboygå Narodow / do poprawy / rządu / w zatrzymania Praw w
Swobod naszych nalezalo podać. Przytym iakie bespieczenstwo / okolo Elekcyey
odprawowania ma bydż na teze sie postanowi Convokacyey. Wisc gdy in puncto
śmierci Króla J. Mici. Woyska Clasie w M. X. Lit: w Ziemi Woyskowej zostajace
przy lásce Bozey z nieprzyjacielem Krzyża Swietego za sprawę w odwaga. Jasnie
Wielnojszych Wodzow Naszych / pierwszy odprawili experiment: Oboz Nieprzyja-
cielski skurmem wz:awesky / w nie przyjaciela tego Woysku gromadnemu wielka intu-
lerunt cladem. zdrowie swoje calosci dobrą Pospolitego / & rei Christiane deuo-
uent Msciem. MM. pp. w Braciey / per omnia Sacra prosię / raczcie na przys-
kich Seymikach wszelkie obrocić do teo starania / aby naminowane w Postanowione
na Seymie przekształt Podatki iako napredzey mogły bydż wydane / w na żold Woys-
ku in hostio pracniczem wyliczone. Rachunki z Poborcami na tychze Seymis-
tach abyscie W Mosc. M. M. Mici. Panowie odprawiili / żadam w napominam/
ponieważ az nazbyt to iawnia / ze wiele Choragi w Regimentow / lubo miały Assy-
gnacye / do rojnych Ziemi w Woiewodztw / żadney jednak do tych czas nie miało satis-
facyey / w borgotwey zastawałs sluzbie. Potrzebna także jest przestroga Woies-
wodztwom / ze lubo Krakowowie Poglownego y Akcyzy żadnego iefczenie gynili
rachunku / z powracaiczych jednak Assygnacyi pate Starbowi Koronnemu / ze les
dwie pierwsza Twierć Ma i zbudwuch tych wypłacona bydż może podatkow / w maa
la nadzieia aby ta accyza kora iuż w niektórych Woiewodztwach jest zmiesiona / w
spol z heleznym wstarczyc mogła bieżacym w przekształt Twierciom dla tego
Msciem / MM. pp. cura bedzie / iako w tenu dług / zatrzymany Woysku wypłacić /
w daley onoz w sluzbie Rzeczyposp. zatrzymać.

Wiec je podatki na Seymie a dni 1670. vchwalone / w Trybunalem Radom-
skim na Woysko podzielone / ponieważ w niektórych Woiewodztwach / lubo wybran-
ne od Poborców ale ad vius alios od Woiewodztw sa wydane / potrzeba aby Woies-
wodztwa compensowaly to Rzeczyposp. nowemi Podatkami / w Assygnacye na Mil-
lion wydane / aby popłaciły woyna ta z tak potężnym nieprzyjacielem do piero sie to
począta euentus teze wojny dubius & anceps, iezeli sam Pan Bog dalszych pros-
gressow y zamyslow / nieprzyjacielskich not confundet, obawiac się aby Woysko Clasie
wyterzyc moglo na wiosne potedze nieprzyjacielskay. Nalezy tedy wiele na-
tym abyscie W Mosc. MM. pp. na tychze Seymikach w na przyfley Convokacyey
sposob zatrzymania Woyska w sluzbie / w zatrzymania w tych tam kraich wynalaz-
li / etory memoje bydż sluzbne / tylko żeby poromna placa Rycerstwo dobrze
gaslizone dochodzila. Kwoli temu abyscie W W. MM. pp. zupełna moc dala/
Ich Msciem pp. Postom swoim / rzecz jest potrzebna. A naprzod prosić aby ta
Commissa ktorasie we Lwowie dla kontentowania Woyska odprawowac miała/
a dla śmierci Króla J. Mici. podobne wykrytie zwylki wstawac Aclis, tu do Wys-
awy pod czas Convokacyey przeniesiona bydż mogła / mając tego szesliwy skutek
w przykład za Panowania Króla J. Mici. Wladyslaw / kiedy Commissya pod czas
Seymu sie odprawowala. Wezmie z tad wiele przybucenie Woysku gdy obacy
satisfactya iego / nie idzie w odwioti / beda miały wskich Woiewodztwa commo-
dicatem dostatecznej informacyey / co z vchwalonych Podatkow / na przekształt

Seymie do Skarbu Rzeczypospolitej co tez in retentia tak po Wojewodztwach
iako w Ektaktorow zostawa/ y podlug tego zaraz przysile podatki markowac bedzie:
dla tegosz zas zaczetia tey Commissyey erzei dzen po zaczeciu Convokacyey Ich
Majestom pp. Commissarzom wszystkim/ tak z Senatu iako y z Izby Poselskiej do
Warszawy zyczylym/ zeby Rzeczypospolita naznaczylala/ tego dokladajac/ zeby Sady
wszystkie iniuriatorum od Wojskowych natey Commissyey nie odprawowaly sie; a
co dla nie oderwania sie Ich Miosciow Panow Wojskowych za granica zostawaic
cych/ wskaze nie wplyniesz zas Rzeczypospolita naznaczyc potym termin y miejsece/ tymje
Sadow/ z przysile Convokacyey/ aby sie iniuriatis wygodzilo; Panom Poborcom
iednak / y wszekim quoconque titulo, dozybkacym sis Podatkow publicznych/ y
Retentorow onychje terminu na tez Commissyey dosprawowania sie rozumieslby
naznaczyc. Wiec ze otworzenia nowej srebrnej menice byla do tad indecisja w
tey Rzeczypospolitey proposicio, przecie iednak ze postronne siedzbie Panstwa/
znacze z Mienic wsparcie w potrzebach publicznych odnosz, a co wieksza: ze cokolwiek
jest w tey Rzeczypospolitey sreber pozostalych za granice/ przez przysposobion
ne na to osoby wyklupuja. Sluznie tedy Rzeczypospolita Nasza natey przysile da
Pan Bog Convokacyey inibit media, iakoby bez przyczynienia zley money/ otwo
rzeniem nowej srebrnej ratowac sie mogla. Wojsku zas Wielkiego Kis. Lit. ze
wpierwsey Twierdzi/ z pierwszej Raty podatkow/ non in toto satisfactum, takze
druga Rata na druga Twierdzi Wojsku/ nie wszekdo Brzescia Litewskiego
zwieziona / interes Wojewodztwom W. E. L. na Seymitach przyszlych in
examen cum Retentoribus, y z Poborcami/ aby iaco napredzey edwie Raty wes
dlug Dekretu Trybunalu Skarbowego Grodzinskiego Wojsku W. E. L. tak dos
breze zasluzonemu/ a przez niewazasy/ y woenne okazy/ z Nieprzyjacielem znacznie
nadwierzonomu/ oddane byly. Zalecam oraz/ aby y trzecia Rata prima Decem
bris przypadaaca iako napredzey wypłacona byla/ iakoby Zolnierz W. E. L. nie
miaj okazy odrywac sie ab operationibus bellicis, y zeby na przysile Wiosna iaz
ko naporzadnicy wygotowac sie mogli. A je in securitate pograniaca W. E. Lit.
z Panstwem Moskiewskim sila Rzeczypospolitej zwisko. Przeto na tychje Seymitach
obiora Sedziow/ ktorzyby z Sedziami Moskiewskimi de tempore & loco zmozfy
sie/ roznice granice/ & iniurias ab utrinque zahodzace rozsiedzili. Evolutionem
Summy Sea Tyescy winney Królowi Jeg Msc S. pamietci przeszlemu p. nasej
mu takze Ich Mosciom Panom Hermannom W. E. L. Constitucyami verwierdzos
nych nie przepomnia Wojewodztwa W. E. Lit. wyplicic. Takiem Prowizya na
Pocze W. E. Lit. z Miastordinowana/ aby oddana byla sub poenis in volumine
Legum expressis. A je Commissyey Wojskowej W. E. L. dla zaplaty Wojsku
starego Zaciagu termin przypada dnia wtorego Stycznia/ tedy ten termin rozus
niem Rzeczypospolita zechce/ abo w Warszawie/ abo gdzie indziej naznaczyc.

Jedz przytym przykladem Anteessorow Naszych/ ktorzy niemniej sa w tym
slawie Narodu Naszego zailladali/ kiedy pozostale Królow Panow Malzontki/ de
bita venerabuntur obseruantia tudieb provizya Stanowi Królewskiemu przy
zwoita abo zatrzymywali/ abo iezeli postanowiona niedostala/ nowa naznaczali.
Godna zaprawde tego respektu Nasielsieka Królowa Jey Msc terazniejsza
ELEONORA ktoraw cieckim osieroceniu swoim inter prima illudzie solatia, res
pekt y zyczliwosc Oyczyny Naszejku sobie. O co bedac zadany od Królowey
Msc, za zdaniem Ich Msciom pp. Senatorow przymytych in spem ratihabici
onis Republicae, na przysile Convokacyey deklarowala sie Summa perwia z In
terat Oekonomiey Koronnych y W. E. Lit. y dobre do Stolu J. R. Msc naznaczon
nych/ ktorz zeby pro rato & grato MM. pp. przyigli goraco profis.
Cokolwiek zgola ad conseruationem Rzeczypospolitej do obrony w tak ciestkach z tym
nieprzyjacielem zaczetey wojnie/ nalese sie moze/ abyscie MM. Panos
wie nie odwloznie consulere chcieli/ & periclitante m nieopuszczali Republica
vnice staraiac sie oto/ aby ta miala Oyczynna Kościoly y Swiatnice Panskie/ zah
czyte y obrone iako napretka y naysuteznieska mogly e debrac. Czym niesmier
zelna sobie MM. Panowie ziednacie slawa/ y wielis w Pana Bogas przy

fluge/ kiedy continuationi wojny z nieprzyjacielem Krzyżą Świeckiego sposoby na
mowicie; y postanowicie. Przez też miłość Oyczyny W.M. M. M. Pánów pro-
fie/ simulantes v niechęci/ iezeliby sie iakie nádowaly/ miłości Bożey y Oyczyny dár-
towawshy/ w zgodzie & in vnio animorum Rzeczyposp. consulatis. Jeżeliby też
lydzie iacy swowolni kupy Práwem zakazane zwodzili/ prohe y nápominam Ich
Młosciov Pánów Woiewodow/ Starostów/ Sadowych Koronnych y W. E. L.
aby ieziliby sie taka wózynała swarola/ z powinności Urzędow swoich oney zábie-
gali. Acz y to do vragi W.Młosciov Młociwych Pánów podaia/ aby na tychje
Seynikach/ po Woiewodztwach/ Ziemiach/ y powiatach sposob na pohamowanie
swewoli takiey byl námwiony y postanowiony/ lub ratihabitione Conwołacyey
przychley. Prohe także y nápominam Ich Młosciov Pánów Woiewodow y Sta-
rostów pogranicznych Koronnych y W. E. Lit. tazte Miasta pograniczne y Po-
towe nápominam/ aby ludzi Cudzoziemskich bez Pasportow/ do Korony y W. E.
Lit. przviezdzaćcych niepuśczały. Postowie także od ktorychkolwiek Pánów Cua-
dzoziemskich/ ieziliby tu granicom przviezdzały aby o nich do mnie znac dawały/ nie-
mieskanie y do informacyey moicy tychje Postow na granicach zatrzymywali/ pro-
he y nápominam. Wieże ro ten czas/ kiedy ten Uniwersal iuż do powszczney wy-
chodzic miał wiadomości przestrogą od J. Młci Pána Mařalka y Hetmana Wiel-
kiego Koronnego przychodzi/ iż lubo ale bellu dość szesliwie z tym padla nieprzy-
jacielem/ Wojska iednak znaczne stalo sie wszczepienie/ gdy wypatry Woivodztw
Dymowe/ in expicatione Cwierci wóznie sie prawie rozwiniely/ y tu do Polski po-
wracają: co iako Rzeczyposp. skodliwa/ y iakie za sobą ciągnie niebespieczenstwa/
gdy Wojskowy komput tak pretko sie zmieniely/ na wiosne przysiąla nieomylnie ten
nieprzyjacielem świeże w pole wyprowadzi Wojska/ nalezy wważyc tem apertum di-
scrimen, y będącili sie to iednak W.Młociom. Młociwym pp. zdalo/ nietak sis w
tym do dawnych Prów y zwyczajow wizjac iako tak iawnym wygadzajac niebespie-
censtwom/ czas predsy złożyc y naznaczyć Elekcyey/ aby na przysiąla Campania z
obranyem y Koronowanym Pánum przeszesciu iego nieprzyjacielowi temu mogł
sie dawać odpór. Co aby w osobiwej W.Młociow Młociwych Pánów zostawalo
wradze/ y pp. Postowie żeby ro tey materiety zupelna miec mogli władza/ vsilnie
W.Młociow Mł. pp. prohe. A cokolwiek w tym Uniwersale spraw zachodzą-
cych Rzeczpospolita W.Młociom Młociwym Pánom donosze to aby za Instrukcje
stawało/ pomienionym Seymikom y do innych zasadów nie dawała sie okazy/ z
powinności miejca mego prohe y żdam W.Młociow Młociwych Pánów y Braci
Pokorne przy tym Boskiemu suppliciu Młestatowi/ aby wszystkie rady y starania
W.Młociow Młociwych Pánów okolo całosci Dobrapospolitego szesliwyl y błęgi
sławi/ y te utrapiona Oyczynie miał w swojej opiece. Ten zas moy Uniwersal/ z
podpisem reki y z przyłożeniem pieczęci Moicy za zdaniem Ich Młociow Panow Se-
natorow Duchownych y Świeckich na ten czas do Mařawy zgromadzonych.

Iásnie Wielebnych Ich Młosciov XX. Andrzejā Trzebickiego Krákoniego, Xia-
żetā Sierwierskiego. Stephāna Wierzbowskiego, Poznānskiego. Iana Gembickie-
go, Plockiego. Andrzejā Olšowskiego, Chetmińskiego y Pomezańskiego, Biskupow,
Podkánclerzegos Koronnego, Opactwa Andrzejowskiego dojwotniego Administratora.
Iásnie Wielmojnych, Ich Młosciov Pánow, Alexándra Hrábina Wisnicza Lubomir-
skiego, Woievody Krákoniego, Zatorskiego, Lubaczowskiego, Niepotomskiego, Stáro-
sły. Iana Tarczynā Tárla, Sendomirskiego, Władysława Reiā Lubelskiego, Libuskie-
go, Solotwiniego, Starosty, Woievodow. Krzysztofa Páca, Kanclerzā Wielkiego W.
X. Lit. Konwńskiego, Kozienieckiego, Ostrzyńskiego, Et. Starosty. Andrzejā z Racibor-
ská Morbystná, Podskárbiego Wielkiego Koronnego, Závichostskiego, Et. Starosty. Podais.
y do grodow poselam. Dán w Smaržewicach die 5. Decembri, Anno 1673.

Biblioteka Jagiellońska

stdr0018057

